

ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В ГАЛУЗІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ

Сергій Сергійович ШМАТОВАЛЕНКО,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Питання протидії корупції залишаються вкрай актуальними на сучасному етапі розвитку держави. Запровадження інформаційних технологій у фінансовій сфері, глобалізаційні процеси, стирання національних кордонів в економічній сфері створюють загрозу використання світової фінансової системи для легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом. Це створює загрозу національній безпеці України. Кожна держава прагне забезпечити свою економічну безпеку, розробляючи та впроваджуючи для цього низку заходів, одним із яких є фінансовий моніторинг. Одним із суб'єктів здійснення фінансового моніторингу в галузі запобігання корупції, пов'язаних із відмиванням злочинних доходів є підрозділ фінансової розвідки [1, с. 165].

Підрозділ фінансової розвідки є центральним державним органом, відповідальним за отримання, аналіз та передачу даних про підозрілі фінансові операції компетентним органам. Протидія корупції є ключовою умовою гарантування цілісності фінансових систем. Але для того, щоб протидія була ефективною, метод правозастосування повинен підтримуватися самою фінансовою системою та базуватися на інформації, що надається підрозділом фінансової розвідки, наприклад, щодо підозрілих операцій з відмивання грошей.

Наступним суб'єктом в галузі фінансового моніторингу є Державна служба фінансового моніторингу України (далі – ДСФМУ), яка є центральним органом виконавчої влади, що координується Міністерством фінансів України. ДСФМУ був створений як підрозділ фінансової розвідки, призначений для протидії відмиванням грошей та фінансуванням тероризму.

До завдань ДСФМУ належать:

- збір, аналіз та зберігання інформації; проведення фінансових розслідувань (аналіз), підготовка узагальнених матеріалів;
- здійснення контрольно-наглядової діяльності;
- міжвідомча взаємодія та координація;
- міжнародне співробітництво;
- юридичний супровід фінансового моніторингу;

Серед функцій ДСФМУ за сферою діяльності можливо виокремити: внутрішні та зовнішні. Внутрішні – спрямовані на регулювання фінансових відносин всередині країни (координаційні, організаційно-методологічні, аналітичні, контрольно-наглядові, регулятивні, інформаційні). Зовнішні функції орієнтовані на діяльність державної безпеки на міжнародному рівні (у сфері міжнародного співробітництва) [1, с. 166].

Корупція та відмивання грошей тісно пов'язані, в більшості випадків питаннями легалізації. Загалом різні способи та методи можуть бути використані для виявлення потенційної корупції та відмивання грошей. Існуючі методи можна згрупувати у дві групи – ініціативні чи реактивні. Ініціативні підходи включають реалізацію програм, ініційованих правоохоронними органами, які спрямовані на обробку наявних даних та сигналів про можливі злочини.

Щодо реактивних програм, інформації, наданої обраними сторонами та використання оперативної інформації, існують діючі механізми для виявлення можливих покарань. Специфіка рішення чи повідомлення залежить від надійності, об'єктивності, вичерпаності та можливої придатності даних [3, с. 32].

Підсумовуючи вищезазначене, наголошуємо, що корупція є одним із основних факторів, що сприяє легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, тобто це не лише джерело незаконних коштів, а й засіб їх відмивання. Діяльність підрозділів фінансової розвідки держави, а саме ДСФМУ, спрямовані на встановлення фактів порушення фінансової дисципліни, виявлення прогапин на законодавчому рівні, щодо лобіювання чиновниками інтересів комерційних суб'єктів, які відмивають кошти, отримані злочинним шляхом тощо, що ускладнює протидію правопорушенням.

У зв'язку з тим, що фінансові системи у всьому світі взаємопов'язані та взаємозалежні, проблема запобігання та протидії корупції в галузі фінансових правовідносин на сьогодні стає глобальною. Це спотворює економічну інформацію та ускладнює зусилля національних урядів щодо управління економічною політикою та забезпечення стабільності фінансової системи, одночасно гальмуючи економічний розвиток будь-якої країни та створюючи привабливе середовище для міжнародної співпраці та іноземних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Барабань Н.І., Висоцька І.Б. Фінансовий моніторинг в системі антикорупційних заходів. Соціально-економічний розвиток і безпека України: стан та перспективи: матеріали міжвузівської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (м. Львів, 25 березня 2021 р.) / за заг.ред. В.С. Бліхара. Львів : Галицька видавнича спілка, 2021. 223 с. С.165-167.
2. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>
3. Посібник з передової практики протидії відмиванню грошей та корупційним злочинам для України: Практичні інструменти та методи для слідчих і прокурорів. Базель : Базельський ін-т врядування, 2019. 75 с.